

حقوق کودکان بجه زبان ساره

کتاب جیبی حقوق کودکان یونیسف کانادا
برگردان: خلیل رستم خانی

نظرات مطرح شده در این کتاب الزاماً خواست و مشی آرمان شهر نیست.

ایمیل آرمان شهر: armanshahr.foundation@gmail.com

تارنمای آرمان شهر: <http://openasia.org>

حقوق کودکان به زبان ساده

(کتاب جیبی حقوق کودکان)

این کتاب خلاصه‌ای از کنوانسیون حقوق کودکان سازمان ملل است. این کنوانسیون مشخص می‌کند که دولتها چه کارهایی را باید انجام دهند تا کودکان سالم رشد کنند، در مدرسه آموزش بیینند، از آنها محافظت شود، به نظریات شان توجه و با آنها منصفانه رفتار شود.

بونیسف کانادا
برگردان: خلیل رستم‌خانی
<http://openasia.org>

حقوق کودکان به زبان ساده

(کتاب جیبی حقوق کودکان)

بونیسف کانادا
برگردان: خلیل رستم‌خانی
تصویرها: به انتخاب آرمان شهر
صفحه‌آرایی: روح‌الامین امینی
انتشارات آرمان شهر

نشر نخست الکترونیک: ۱۴۰۱ / ۲۰۲۲

پاریس

حق چاپ و نشر محفوظ است.

مسولیت انتشار کتاب به عهده بنیاد آرمان شهر و مسؤولیت محتوای مطالب به عهده نویسنده یا نویسنده‌گان است و به هیچ وجه نمی‌تواند بازتاب دیدگاه نهادهای نامبرده محسوب شود.

۱ ماده

تمام کسانی که کمتر از ۱۸ سال دارند از کلیه حقوق این کنوانسیون برخوردارند.

۲ ماده

کنوانسیون شامل همه می‌شود، بدون توجه به نژاد، دین یا توانایی، نوع فکر یا گفتار و خانواده‌شان.

۳ ماده

منافع عالی کودک باید در تمام موارد تأثیرگذار بر کودکان در اولویت اصلی باشد.

احترام بگذارند تا آنها بتوانند به درستی از حقوق شان بهره
برند.

ماده ۴

دولت‌ها باید هر آنچه در توان دارند برای برخورداری کودکان
از حقوق شان انجام دهند.

ماده ۶

همهی کودکان از حق زندگی برخوردارند. دولت‌ها باید هر
آنچه در توان دارند برای اطمینان از بقای کودکان و توسعهی
توانایی کامل آنها انجام دهند.

ماده ۵

دولت‌ها باید به حقوق و مسؤولیت‌های والدین و مراقبان
کودکان در مورد هدایت و راهنمایی کودکان شان طی رشد

ماده ۷

همهی کودکان باید از حق داشتن نام قانونی و تابعیت، حق
دانستن و در حد ممکن از مراقبت والدین خود برخوردار باشند.

ماده ۸

دولت‌ها باید به حق همهی کودکان در داشتن نام، تابعیت و
پیوندهای خانوادگی احترام بکذارند.

<http://openasia.org>

۹ ماده

کودکان نباید از والدین خود جدا شوند مگر این که منافع عالی آنها چنین ایجاب کند (برای مثال، در صورتی که یکی از والدین به کودک صدمه بزند). کودکانی که والدین شان از یکدیگر جدا شده‌اند، حق دارند با هر دوی آنها در تماس باشند، مگر این که این موضوع به کودک لطمه بزند.

۱۰ ماده

در صورت تمایل کودک یا والدین او به زندگی مشترک در یک کشور، دولتها باید به سرعت دست به اقدام مثبت بزنند. در صورتی که والدین کودک در کشورهای مختلف و جدا از یکدیگر زندگی می‌کنند، کودک حق دیدار با هر دو را دارد.

<http://openasia.org>

۱۱ ماده

دولتها باید هر آنچه در توان دارند برای جلوگیری از انتقال غیرقانونی کودکان به خارج از کشور خود یا منع بازگشت آنها انجام دهند.

۱۲

همهی کودکان حق اظهار نظر در بارهی همهی مسایل تأثیرگذار بر آنها را دارند و نظریات آنها باید جدی تلقی شود.

۱۳

همهی کودکان باید در بیان نظر و فکر خود آزاد باشند و اجازه‌ی پیگیری و دریافت همه گونه اطلاعاتی را در چارچوب قانون داشته باشند.

<http://openasia.org>

۱۴ ماده

همهی کودکان از حق اندیشیدن، اعتقاد و عمل به دین خود برخوردارند به این شرط که این کار مانع برخورداری دیگران از حق شان نشود. دولت‌ها باید به حقوق والدین در اطلاع دهی به کودکان خود در باره‌ی این حق احترام بگذارند.

<http://openasia.org>

همهی کودکان حق دارند با کودکان دیگر دیدار کنند و به گروهها و سازمان‌ها بیرونندند به این شرط که با این کار مانع برخورداری دیگران از حق آنها نشوند.

۱۶ ماده
همهی کودکان از حق حریم خصوصی برخوردارند. قانون باید از زندگی خصوصی، خانوادگی و خانگی کودک محافظت کند.

<http://openasia.org>

همهی کودکان از حق دریافت اطلاعات قابل اعتماد و قابل فهم برای کودکان از رسانه‌ها برخوردارند. دولت‌ها باید از کودکان در مقابل مطالب مضر محافظت کنند.

هر دوی والدین در مسؤولیت پرورش و رشد کودک سهیم هستند و همواره بایستی منافع عالی کودک را در نظر بگیرند. دولتها باید با ارایه‌ی کمک ضروری به والدین کودک، بهویژه در مواردی که والدین او کار می‌کنند، از آنها پشتیبانی کنند.

ماده ۱۹

دولت‌ها باید هر آنچه در توان دارند برای محافظت از کودکان در مقابل همه‌ی اشکال خشونت، سوءاستفاده، بی‌توجهی و بدرفتاری والدین یا دیگر اشخاص مراقب آنها انجام دهند.

ماده ۲۰

در صورتی که خانواده‌ای نتواند از کودک مراقبت کند، دولت‌ها باید اطمینان یابند که کودک تحت مراقبت درست اشخاصی قرار گیرد که به دین، فرهنگ و زبان کودک احترام می‌گذارند.

۲۱ ماده

در صورتی که کودکی به فرزندخواندگی پذیرفته شود، در درجه‌ی نخست باید منافع عالی او را در نظر داشت. همه‌ی کودکان، چه در کشور محل تولد به فرزندخواندگی پذیرفته شوند و چه در کشور دیگری، باید مورد محافظت قرار گیرند و در پناه امنیت قرار داشته باشند.

۲۲ ماده

دولت‌ها باید اطمینان یابند که کودکان پناهنده یا پناه‌جو از حقوق برابر با کودکان دیگر برخوردار باشند. دولت‌ها باید به بازپیوستن کودکان پناهنده به والدین شان کمک کنند.

۲۳ ماده

کودکان معلوم از حق زندگی کامل و آبرومند و با عزت و استقلال و ایفای نقش فعال در جامعه برخوردارند. دولت‌ها باید هر آن‌چه در توان دارند برای حمایت از کودکان معلوم انجام دهند.

۲۴ ماده

همهی کودکان حق دارند از بهترین امکانات بهداشتی برخوردار باشند. دولت‌ها باید برای تأمین مراقبت درمانی با کیفیت خوب، آب پاکیزه، غذای مغذی و محیط پاکیزه اقدام کنند تا کودکان سالم بمانند. کشورهای ثروتمندتر باید به کشورهای فقیرتر برای دستیابی به این هدف کمک کنند.

۲۵ ماده

کودکی که دور از خانه زندگی می‌کند (برای مثال، تحت سرپرستی، بیمارستان، زندان)، از حق بررسی منظم رفتار با او و روش مراقبت از او برخوردار است.

۲۶ ماده

دولت‌ها باید منابع مالی اضافی بابت کودکان در اختیار خانواده‌های نیازمند قرار دهند.

۲۷ ماده

همه‌ی کودکان حق دسترسی به سطح خوبی از زندگی را دارند که برای تأمین نیازهای جسمی، اجتماعی و روانی آنها کافی باشد.

۲۸ ماده

همهی کودکان از حق آموزش برخوردارند. آموزش ابتدایی باید رایگان باشد. آموزش متوسطه باید در اختیار همهی کودکان قرار گیرد. انضباط در مدارس باید با رعایت کرامت کودکان برقرار شود. کشورهای ثروتمندتر باید به کشورهای فقیرتر برای دستیابی به این هدف کمک کنند.

۲۹ ماده

آموزش باید شخصیت، استعداد و توانایی‌های هر کودک را تا حد کمال توسعه دهد. آموزش باید احترام کودکان به حقوق بشر و نیز به والدین‌شان، فرهنگ خود و دیگران و محیط زیست را تشویق کند.

۳۰ ماده

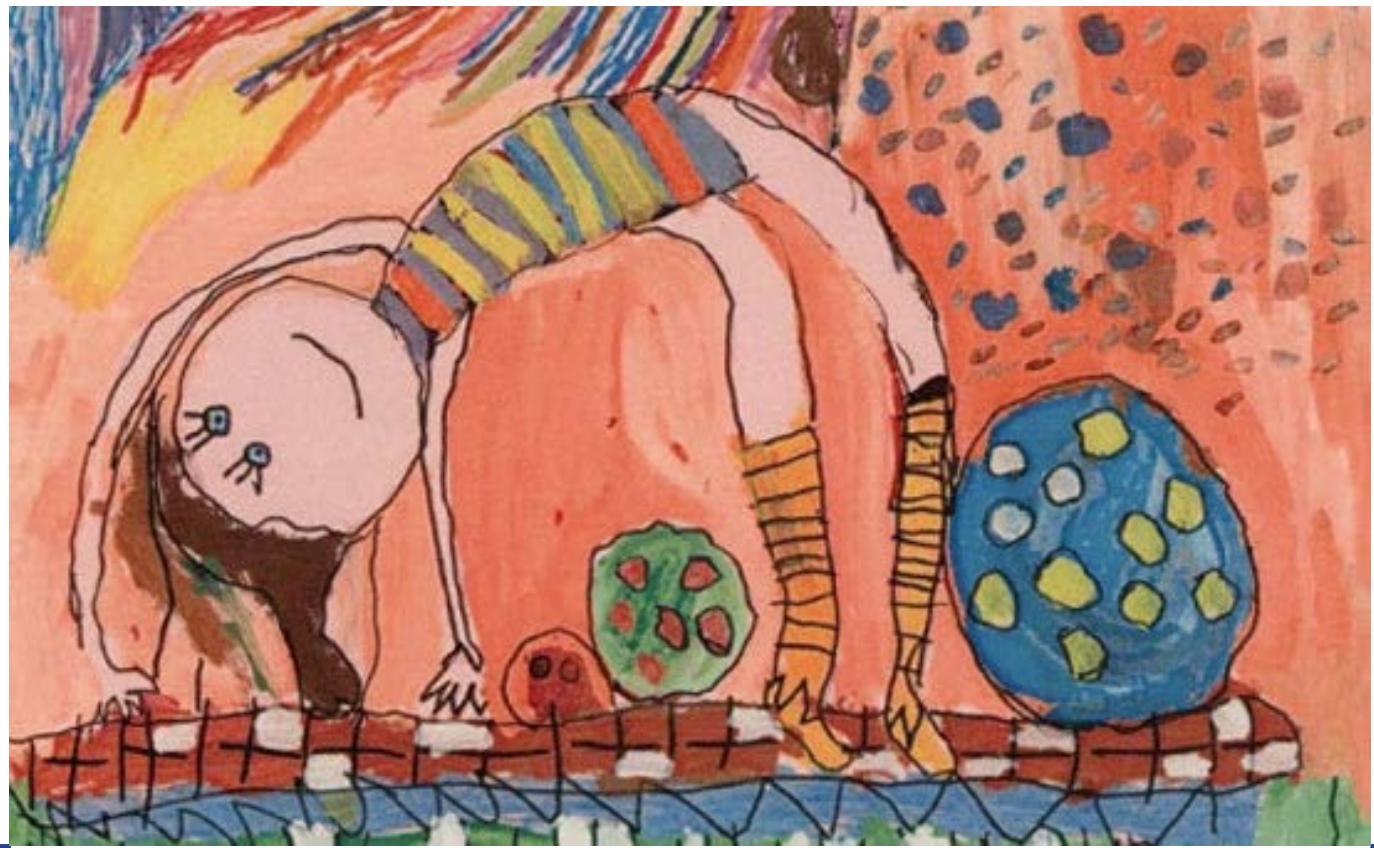
همهی کودکان از حق آموزش و به کارگیری زبان، رسم‌ها و دین خانواده‌ی خود برخوردارند، فارغ از این که اکثریت مردم کشور زبان، رسم‌ها و دین دیگری داشته باشند.

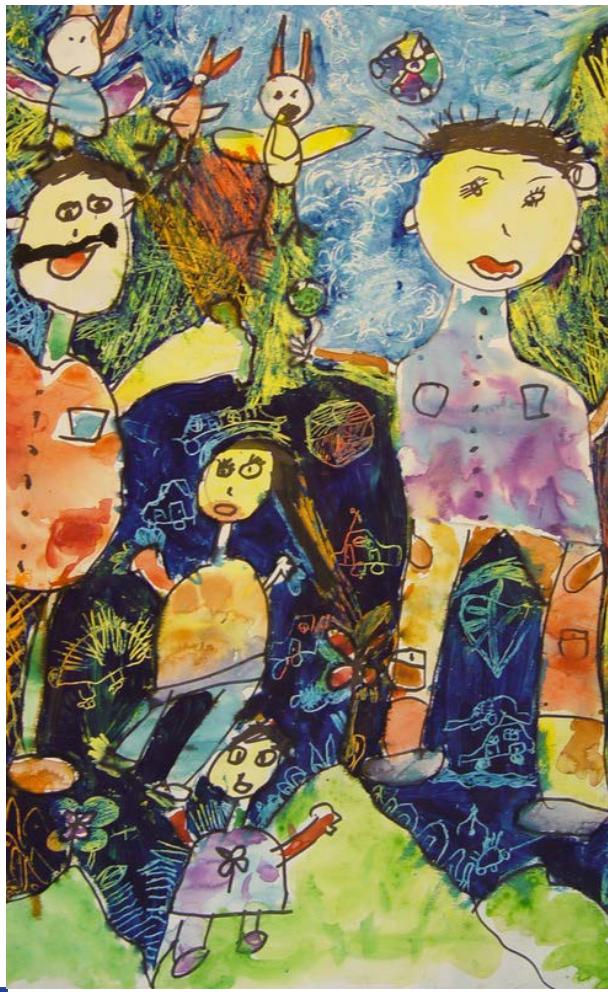

همهی کودکان از حق آرامش و بازی و شرکت در فعالیتهای فرهنگی و هنری برخوردارند.

دولت‌ها باید کودکان را از کارهای خطرناک یا مضر برای سلامتی یا آموزش آنها محافظت کنند.

۳۹

ماده ۳۳
دولت‌ها باید از کودکان در مورد استفاده از مواد مخدر
غیرقانونی محافظت کنند.

<http://openasia.org>

۳۸

۴۱

ماده ۳۴ دولت‌ها باید از کودکان در مورد سوءاستفاده و استثمار جنسی محافظت کنند.

ماده ۳۵ دولت‌ها باید از رُبایش یا فروش کودکان جلوگیری کنند.

ماده ۳۶ دولت‌ها باید از کودکان در مقابل همه‌ی اشکال بدرفتاری محافظت کنند.

۴۰

ماده ۳۷
هیچ کودکی نباید تحت شکنجه یا رفتارها و مجازات‌های ظالمانه دیگر قرار بگیرد. دستگیری و حبس کودک باید فقط به عنوان آخرین راه چاره و برای کوتاه‌ترین مدت ممکن انجام شود. کودکان زندانی باید بتوانند با خانواده‌هایشان تماس داشته باشند.

<http://openasia.org>

۳۸

ماده ۳۸ دولت‌ها باید هر آنچه در توان دارند برای محافظت و مراقبت از کودکان تأثیریافته از جنگ انجام دهند. دولت‌ها باید به کودکان ۱۵ سال اجازه‌ی شرکت در جنگ یا پیوستن به نیروهای مسلح را بدهند.

۳۹

ماده ۳۹ کودکان مورد بی‌توجهی، سوءاستفاده، استثمار، شکنجه یا قربانی جنگ باید از کمک ویژه برخوردار باشند تا سلامتی، کرامت و احترام به خود را دوباره به دست آورند.

۴۰

ماده ۴۰
رفتار با کودکان متهم یا مقصیر در قانون شکنی باید با رعایت احترام و کرامت باشد. آنها از حق داشتن وکیل و محاکمه‌ی عادلانه با توجه به سن یا وضعیت خود برخوردارند. حریم خصوصی کودک در هر شرایطی باید مورد احترام باشد.

<http://openasia.org>

۴۱ ماده

در مواردی که قوانین کشور خاصی بهتر از مواد این کنوانسیون از منافع کودکان محافظت می‌کنند، آن قوانین باید به قوت خود باقی بمانند.

۴۲ ماده

دولت‌ها باید این کنوانسیون را به اطلاع کودکان و بزرگسالان برسانند.

<http://openasia.org>

Pocket book of children's rights

A summary of the United Nations Convention
on the Rights of the Child

Pocket book of children's rights

A summary of the United Nations Convention on
the Rights of the Child

UNICEF Canada

Translator (Persian): Khalil Rostamkhani

Illustrations: Selected by Armanshahr

Cover design & Layout: Rooholamin Amini

Publisher: Armanshahr

First digital edition: 2022

paris

All rights reserved for the publisher.

